

Ruimtelijke onderbouwing waterberging locatie Stolpen

Ten behoeve van omgevingsvergunning Wet algemene bepalingen
omgevingsrecht (Wabo)

Definitief

Gemeente Zijpe

Grontmij Nederland B.V.
Alkmaar, 19 oktober 2012

Verantwoording

Titel : Ruimtelijke onderbouwing waterberging locatie Stolpen

Subtitel : Ten behoeve van omgevingsvergunning Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Projectnummer : 323649

Referentienummer :

Revisie : 00

Datum : 19 oktober 2012

Auteur(s) : [REDACTED]

E-mail adres : [REDACTED]

Gecontroleerd door : [REDACTED]

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : [REDACTED]

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 72 547 57 57
F +31 72 850 26 57
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Vigerend bestemmingsplan	4
1.3	Leeswijzer	6
2	Huidige situatie	7
2.1	Situering en begrenzing	7
2.2	Huidig gebruik	8
3	Beleidskader	9
3.1	Algemeen	9
3.2	Rijksbeleid.....	9
3.3	Provinciaal beleid	10
3.4	Regionaal beleid	12
3.5	Gemeentelijk beleid	13
3.6	Conclusie beleidskader.....	13
4	Planbeschrijving	14
4.1	Aanleiding	14
4.2	Nut en noodzaak.....	14
4.3	Inrichting, beheer en onderhoud	14
4.4	Juridische aspecten	14
5	Milieu- en omgevingsaspecten	15
5.1	Algemeen	15
5.2	Water.....	15
5.3	Bodem.....	16
5.4	Natuur	16
5.5	Archeologie	18
5.6	Externe veiligheid.....	18
5.7	Luchtkwaliteit.....	18
5.8	Geluid.....	18
5.9	Kabels en leidingen.....	19
6	Financiële uitvoerbaarheid.....	20
7	Procedure omgevingsvergunning	21
7.1	Juridische procedure.....	21
7.2	Besluitvorming	21
7.3	Beroep en Hoger Beroep	21

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Door klimaatverandering wordt verwacht dat met name in de herfst- en wintermaanden de neerslag minder frequent maar heftiger en langduriger wordt. Watersystemen die jarenlang dienst hebben gedaan, kunnen hierdoor in de toekomst problemen ondervinden. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) heeft ruim 220 poldersystemen getoetst aan landelijke normen en constateert dat in de 'Zijpe- en Hazepolder' maatregelen nodig zijn om in de toekomst wateroverlast te voorkomen.

Met het doel om het extra water, bij hevige regenval, op te kunnen vangen is HHNK voornemens om het besluitgebied 'Stolpen' in te richten als calamiteitenwaterberging. Dit houdt in dat het gebied niet permanent onder water komt te staan, maar dat het, bij hevige regenval, kan inunderen en het overtollige water kan bergen.

De inrichting voor waterberging van het 17 hectare grote besluitgebied 'Stolpen' maakt onderdeel uit van de totale wateropgave van ruim 38 hectare om de polder Z voor wat betreft de waterhuishouding op orde te krijgen en te laten voldoen aan de normen.

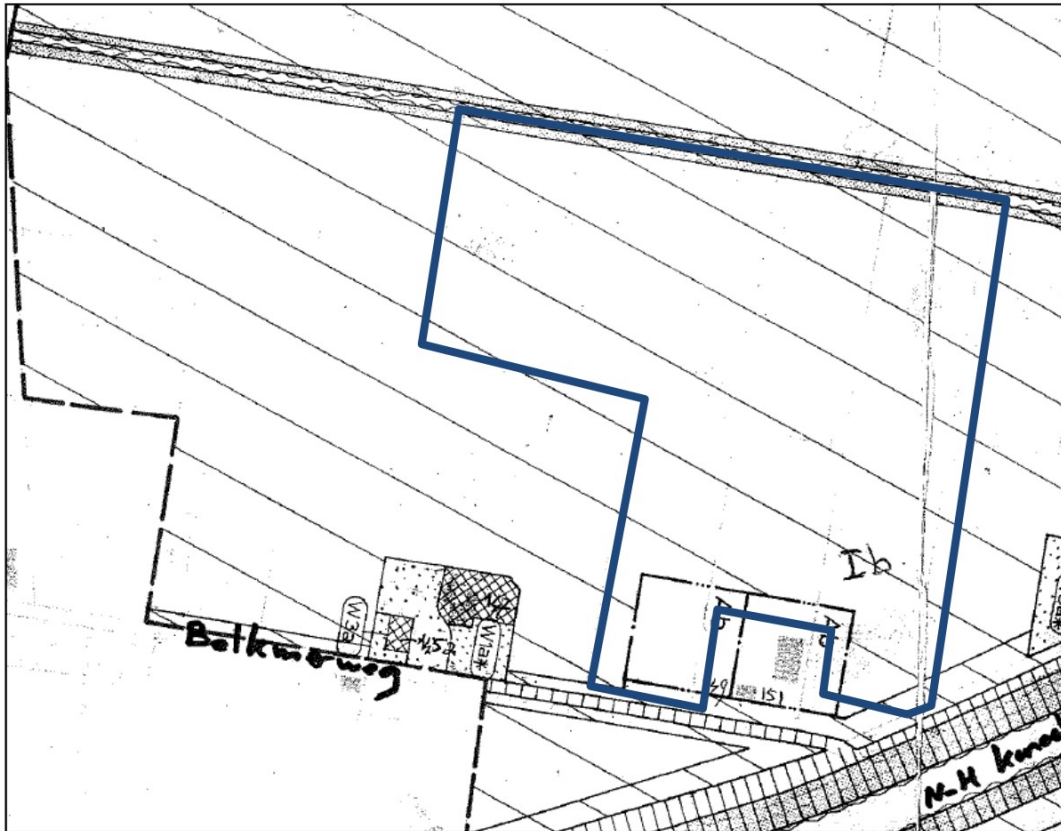
Het vigerende bestemmingsplan voor het gebied voorziet echter niet in de mogelijkheid voor een waterberging. Ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van het bestemmingsplan, wanneer hier een goede ruimtelijke onderbouwing aan ten grondslag ligt. Voorliggend rapport vormt deze ruimtelijke onderbouwing.

1.2 Vigerend bestemmingsplan

Bestemmingsplan Buitengebied 1989

Het geldende bestemmingsplan waar het besluitgebied in ligt is 'Buitengebied 1989', goedgekeurd door gedeputeerde staten op 14 augustus 1990 en gewijzigd vastgesteld door de gemeenteraad op 21 december 1990.

Het besluitgebied is in dit bestemmingsplan aangewezen als "Agrarische productiegebieden 1b". In figuur 1.1 is een uitsnede van dit bestemmingsplan ter plaatse van het besluitgebied weergegeven

Figuur 1.1 Uitsnede bestemmingsplan 'Buitengebied 1989' ter plaatse van het besluitgebied

Deze gronden zijn bestemd voor agrarische bedrijfsvoering met bijbehorende bouwwerken, uitgezonderd bedrijfswoningen en kassen. Gebruik van de gronden voor waterberging is in deze bestemming niet mogelijk.

Bestemmingsplan Buitengebied Zijpe, in voorbereiding

Hoewel bovengenoemd bestemmingsplan geldend is voor het besluitgebied, is er een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding: "Buitengebied Zijpe". Het voorontwerp van dit bestemmingsplan heeft ter inzage gelegen en de planning is dat deze in april 2013 wordt vastgesteld. In dit bestemmingsplan heeft het besluitgebied de bestemming "Agrarisch". Tevens geldt hier de bestemming "Waarde – Archeologie 6" en de aanduiding "bollenconcentratiegebied". In figuur 1.2 is een uitsnede van dit bestemmingsplan ter plaatse van het besluitgebied weergegeven.

Figuur 1.2 Uitsnede bestemmingsplan Buitengebied Zijpe ter plaatse van het besluitgebied

Binnen de bestemming “Agrarisch” is een waterberging uitsluitend toegestaan op de plaats waar dit met een aanduiding is aangegeven. Ter plaatse van het besluitgebied voor de waterberging Stolpen is geen aanduiding opgenomen. Hier zou dan ook geen waterberging zijn toegestaan. De ontwikkeling past dus ook niet binnen het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan.

Omdat met voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt afgeweken van het geldende bestemmingsplan ‘Buitengebied 1989’, en deze vergunning naar verwachting eerder wordt verleend dan dat het nieuwe bestemmingsplan ‘Buitengebied Zijpe’ wordt vastgesteld, wordt deze waterbergingsfunctie, na verlening van de vergunning, in dit nieuwe bestemmingsplan met een aanduiding opgenomen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van deze ruimtelijke onderbouwing wordt een beschrijving van de huidige situatie van het besluitgebied gegeven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 ingegaan op het vigerende beleid, waarbij het beleid op verschillende bestuursniveaus aan bod komt. In hoofdstuk 4 wordt een planbeschrijving gegeven. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de verschillende milieu- en omgevingsaspecten, waarna in hoofdstuk 6 de financiële uitvoerbaarheid aan bod komt. Ten slotte wordt in hoofdstuk 7 de wettelijke procedure beschreven.

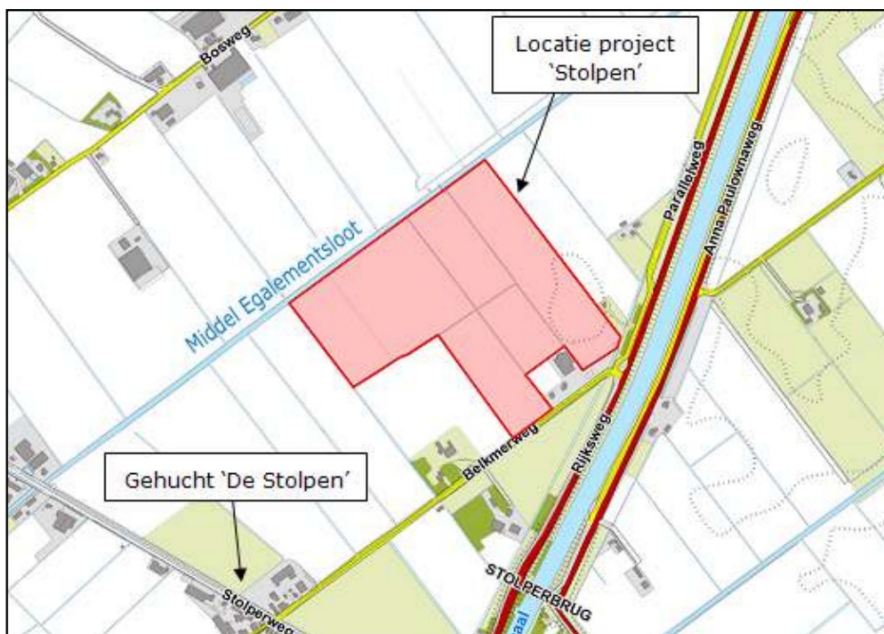
2 Huidige situatie

2.1 Situering en begrenzing

Het besluitgebied 'Stolpen' ligt ten noordwesten gelegen van de Belkmerweg, in de polder Z van de Zijpe en Hazepolder, te Schagerbrug, in de gemeente Zijpe. Het gebied ligt op circa 5 kilometer ten noordwesten van Schagen en ligt tussen de Middel Egalementsloot (ten noordwesten), de Stolperweg (ten zuiden), de Belkmerweg (ten zuidoosten) en de Parallelweg van de Rijksweg A9/N9 (ten noordoosten) en is 17 hectare groot. In figuur 2.1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 2.1 Globale ligging besluitgebied

Figuur 2.2 Exacte begrenzing besluitgebied

2.2 Huidig gebruik

Het besluitgebied 'Stolpen' is momenteel in gebruik voor de bollenteelt en deels voor de akkerbouw. De percelen hebben een ontsluiting op de Belkmerweg, gelegen aan de zuidoostelijke kant van het plangebied. De percelen zijn kadastraal bekend als: Zijpe (ZPE00), sectie H nummers 381, 390, 391, 392, 394, 395, 396 en 1780 (gedeeltelijk). De naam van het projectgebied is te herleiden tot het nabij gelegen dorp "De Stolpen".

3 Beleidskader

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt getoetst in hoeverre de voorgenomen ontwikkeling past binnen het door de overheid vastgestelde beleid. Achtereenvolgens wordt ingegaan op het Rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid.

3.2 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte¹ (SVIR) geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. De Structuurvisie vervangt een aantal rijksbeleidsnota's waaronder de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. De hoofdlijnen van de Structuurvisie gaan over bereikbaarheid, concurrentiekracht, leefbaarheid en veiligheid.

In de Structuurvisie wordt een groot deel van ruimtelijke ordeningskwesties bij de provincies en gemeenten neergelegd. Zo staat in de Structuurvisie dat afspraken over verstedelijking, groene ruimte en landschap het Rijk aan de provincies en gemeenten overlaat, het budget voor provinciaal en regionaal verkeer en vervoer ook bij provincies en gemeenten komt te liggen en gemeenten ruimte krijgen voor kleinschalige natuurlijke groei en voor het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. Het beleid dat in de structuurvisie is neergelegd wordt in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) vastgelegd in regelgeving. Hierin zijn directe regels voor provincies en gemeenten opgenomen die de rijksbelangen beschermen.

In de structuurvisie is aangegeven dat het Rijk drie hoofddoelen heeft:

- a. Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- b. Het verbeteren, instandhouden en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- c. Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Met de waterberging Stolpen wordt een invulling gegeven aan het in de Structuurvisie gestelde hoofddoel c. De ontwikkeling draagt bij aan een leefbare en veilige omgeving, doordat hiermee wateroverlast wordt voorkomen.

Nota 'Anders omgaan met water, Waterbeleid in de 21^e eeuw'

De Commissie Waterbeheer 21^e eeuw (Commissie Tielrooij) bracht in augustus 2000 advies uit over het toekomstige waterbeleid in Nederland. De kerngedachte van de Commissie is dat water meer ruimte nodig heeft. De Unie van Waterschappen heeft haar visie gegeven op het advies van de Commissie Waterbeheer 21^e eeuw. De Unie onderschrijft de hoofdprincipes van de commissie Waterbeheer 21^e eeuw.

Aanleiding van dit beleid is de toenemende zeespiegelstijging in combinatie met de bodemdaling. Het risico van overstromingen wordt hierdoor steeds groter. Daar komt nog bij dat in Nederland steeds meer wordt gebouwd en asfalt aan wordt gelegd, waardoor het regenwater op

¹ Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 13 maart 2012

minder plaatsen de grond in kan, in combinatie met de hevigere regenbuien als gevolg van de klimaatverandering.

Met de nota Anders omgaan met water, Waterbeleid in de 21^e eeuw² wil het rijk een ander waterbeleid realiseren. Er moet geanticipeerd worden op een stijgende zeespiegel, een stijgende rivierafvoer, bodemdaling en een toename van de neerslag. Nieuwe ruimtelijke besluiten mogen de problematiek van veiligheid en wateroverlast niet ongemerkt vergroten. Bij nieuwe ruimtelijke besluiten moeten de gevolgen voor veiligheid en wateroverlast expliciet in beeld worden gebracht.

De nota geeft twee drietrapsstrategieën als uitgangspunten. Voor waterkwantiteit bestaat die uit de trits vasthouden, bergen en afvoeren. Voor waterkwaliteit is die trits schoonhouden, scheiden en zuiveren.

Met de voorgenomen ontwikkeling wordt gezorgd dat de drietrapsstrategie voor waterkwantiteit kan worden uitgevoerd.

3.3 Provinciaal beleid

Provinciaal waterplan 2010 - 2015

Het Provinciaal Waterplan 2010-2015³ geeft duidelijkheid over de strategische waterdoelen tot 2040 en de acties tot 2015.

Klimaatbestendig waterbeheer speelt een centrale rol in het Waterplan. De klimaatverandering, het steeds intensievere ruimtegebruik in Noord-Holland en de toenemende economische waarde van wat beschermd moet worden vragen om een herbezinning hoe we met water omgaan voornamelijk bij ruimtelijke ontwikkeling.

De volgende twee speerpunten worden voor de planperiode genoemd:

- aangrijpen van de zandige versterking van de Noordzeekust om de regio, ruimtelijk en economisch, te versterken.
- extra aandacht besteden aan de economische kant van het water.

Structuurvisie Noord-Holland 2040

Provinciale Staten hebben op 21 juni 2010 de Structuurvisie Noord-Holland 2040 vastgesteld. Uitgangspunt voor 2040 is "kwaliteit door veelzijdigheid". Noord-Holland moet aantrekkelijk blijven in wat het is: een diverse, internationaal concurrerende regio, in contact met het water en uitgaande van de kracht van het landschap. Gelet op voorgaande doelstelling heeft de provincie een aantal provinciale belangen aangewezen. De drie hoofdbelangen vormen gezamenlijk de ruimtelijke hoofddoelstelling van de provincie. In figuur 3.1 worden de hoofdbelangen en de daaronder vallende onderwerpen uit de structuurvisie schematisch weergegeven.

² Nota Anders omgaan met water. Waterbeleid in de 21e eeuw, ministerie van verkeer en waterstaat, 2004

³ Provinciaal waterplan 2010-2015, "Beschermen, Benutten, Beleven en Beheren", Provincie Noord-Holland, 16 november 2009.

Ruimtelijke kwaliteit	Duurzaam ruimtegebruik	Klimaatbestendigheid
Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen	Milieukwaliteiten	Voldoende bescherming tegen overstroming en wateroverlast
Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden	Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken	Voldoende en schoon drink, grond- en oppervlaktewater
Behoud en ontwikkeling van groen om de stad	Voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting	Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor landbouw en visserij	
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten	
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen	

Figuur 3.1 Schematische weergave structuurvisie Noord-Holland 2040

De structuurvisie is uitsluitend bindend voor de provincie zelf en niet voor gemeenten en burgers. Om de provinciale belangen, die in de structuurvisie zijn gedefinieerd, door te laten werken, heeft de provincie de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie opgesteld. Hierin wordt een aantal algemene regels vastgesteld omtrent de inhoud van en de toelichting op bestemmingsplannen over onderwerpen in zowel het landelijk als het bestaand bebouwd gebied van Noord-Holland.

De structuurvisie gaat ook in op de klimaatbestendigheid. Met de gevolgen van klimaatverandering in beeld –het wordt natter, warmer, droger, zouter en het water komt hoger- wil de Provincie haar grondgebied klimaatbestendig maken. De Provincie Noord-Holland beschermt bewoners en bedrijven tegen de stijging van de zeespiegel en tegen wateroverlast door regenwater. Op sommige plekken kan dat alleen door de gevolgen van de toenemende wateroverlast te accepteren.

Het waterbeheer (het opvangen, afvoeren en inlaten van water), het bodembeheer en het grondgebruik moeten aan de klimaatverandering worden aangepast. De gevolgen van klimaatverandering worden opgevangen door het versterken van de waterkeringen en het aanwijzen van ruimte voor waterberging die zoveel mogelijk fijnmazig en in integrale gebiedsprojecten wordt gerealiseerd. De Provincie Noord-Holland zorgt voor voldoende ruimte voor waterkeringen, watersystemen en piek- en calamiteitenbergingen. De waterschappen realiseren deze fijnmazige waterbergingen en doen dat op integrale wijze.

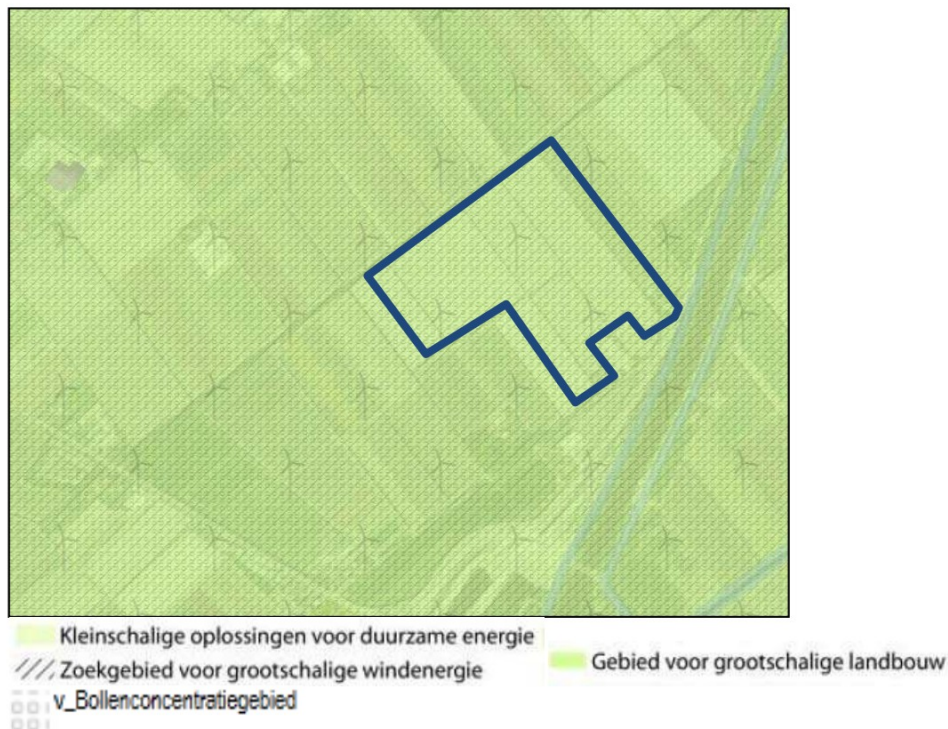
Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie

Door Provinciale Staten is op 21 juni 2010 tevens de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie vastgesteld. Hierin zijn de provinciale belangen zoals opgenomen in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 voor de verschillende gebieden uitgewerkt in algemene regels. De verordening is in tegenstelling tot de “Structuurvisie Noord-Holland 2040” wel bindend voor gemeenten. De verordening is op 1 november 2010 in werking getreden. Beleidsregels die van toepassing zijn op het besluitgebied Waterberging Stolpen hebben betrekking op de volgende aspecten:

- Gebied voor grootschalige landbouw;
- bollenconcentratiegebied
- Zoekgebied voor grootschalige windenergie

- Kleinschalige oplossingen voor duurzame energie;
- Landelijk gebied.

In figuur 3.2 is een uitsnede van de kaart van de verordening ter plaatse van het besluitgebied opgenomen.

Figuur 3.2 Uitsnede kaart Verordening ter plaatse van het besluitgebied

Met betrekking tot de voorgenomen ontwikkeling in relatie tot bovenstaande aspecten geldt dat geen belemmeringen bestaan om het gebied in te richten als waterberging.

3.4 Regionaal beleid

Waterbeheersplan 4¹

Op 14 oktober 2009 heeft HHNK het "Waterbeheersplan 2010-2015 – Van veilige dijken tot schoon water" (WBP4) vastgesteld. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben het plan op 14 maart 2010 goedgekeurd.

In het plan wordt uiteengezet dat de missie van het hoogheemraadschap erop is gericht om ook de komende jaren, ondanks klimaat- en weerveranderingen, Noord-Holland boven het Noord-zeekanaal veilig te houden tegen overstromingen en te zorgen voor droge voeten en schoon water.

Het kerndoel van het hoogheemraadschap is vierledig.

1. Het op orde houden van het watersysteem en dit onder dagelijkse omstandigheden doelmatig en integraal beheren. De verontreiniging van het watersysteem door directe en indirecte lozingen voorkomen en/of beheersbaar houden;
2. De verontreiniging van het watersysteem door directe en indirecte lozingen voorkomen en/of beheersbaar houden;
3. Het op orde houden van de primaire waterkeringen en overige waterkeringen met een veiligheidsfunctie en deze onder dagelijkse omstandigheden doelmatig beheren;
4. Het in stand houden en ontwikkelen van een calamiteitenorganisatie die onder bijzondere omstandigheden onmiddellijk operationeel is en die de beschikking heeft over actuele calamiteitenbestrijdingsplannen voor veiligheid, wateroverlast en waterkwaliteit.

4 Waterbeheersplan 2010-2015 'Van veilige dijken tot schoon water', Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, 14 oktober 2009.

Landschapsvisie Noordelijk Zandgebied & Kustzone

De drie noordelijke gemeenten Den Helder, voormalig Anna Paulowna en Zijpe hebben de landschapsvisie Noordelijk Zandgebied & Kustzone "Een strategisch beeldkwaliteitsplan met het oog op de Noordboog"⁵ opgesteld. Doel van de visie is om de identiteit van het landschap en de belangrijke cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten vast te leggen.

Over waterberging wordt in de visie uiteengezet dat wordt ingezet op het integreren van ecologische verbindingen met andere groen-blauwe functies zoals recreatieve paden, kanoroutes en waterbergingsgebieden.

In de visie wordt voor waterberging binnen de Zijpe- en Hazepolder gesteld dat, naast de primaire zoekgebieden voor waterberging, ook opties voor alternatieve locaties moeten worden opgehouden.

Met het project Waterberging Stolpen wordt invulling gegeven aan de in de visie gestelde uitgangspunten.

3.5 Gemeentelijk beleid

Toekomstvisie Zijpe

De gemeente Zijpe heeft voor de periode 2005-2015 een toekomstvisie⁶ vastgesteld. Deze toekomstvisie vormt de basis voor de gewenste toekomstige ontwikkeling van de gemeente Zijpe op fysiek, economisch en sociaal/maatschappelijk niveau. Uiteen wordt gezet dat Zijpe veel natuurlijke en landschappelijke waarden heeft, zoals de zee, de duinen en de daarachter liggende polders. In de Toekomstvisie wordt beschreven op welke manier de verschillende ruimteveragende functies, verkeer, natuur, recreatie, wonen en bedrijven en landbouw, in de gemeente worden ingericht.

Veelkleurig landschap

In 2008 is de gemeente Zijpe gestart met een eigen inventarisatie van de kwaliteiten van het landschap van Zijpe. Hiervoor is het rapport 'Veelkleurig Landschap'⁷ opgesteld.

Voor de omgeving Schagerbrug wordt aangegeven dat het gebied een grote waterbergingsopgave heeft, van meer dan 18 hectare ten westen van de Groote Sloot en ruim 11 ha ten oosten van deze ontginningsas. In polder C heeft het Hoogheemraadschap de benodigde hectares in bezit om deze te realiseren.

Het streven bestaat om eventuele waterberging ten westen van de Groote Sloot zoveel mogelijk te concentreren op de graslanden langs de Groote Sloot als droge waterberging waarmee graslanden behouden blijven, de natuurwaarde versterkt wordt en bollengronden gespaard blijven. Daarnaast zijn verbrede (nieuwe) waterlopen mogelijk in combinatie met de ideeën voor recreatieve routes en eventueel akkerranden. De ruigtes die ontstaan, zijn gunstig voor de vogels en andere dieren op de bollenvelden. Ze hebben nauwelijks nadelen voor de omliggende bollenvelden, mits de akkerdistel wordt tegengegaan en combinatie van riet en open water wordt voorkomen in verband met ganzen.

3.6 Conclusie beleidskader

De realisatie van de waterberging past binnen de beleidskaders op rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau en geeft hier invulling aan. Omdat de functie waterberging niet binnen de bestemmingsomschrijving van het vigerende bestemmingsplan past, moet een procedure voor het afwijken van in het bestemmingsplan aangegeven gebruik van gronden, als bedoeld in art. 2.12 lid 1a, sub 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), worden doorlopen.

⁵ Landschapsvisie Noordelijk Zandgebied & Kustzone "Een strategisch beeldkwaliteitsplan met het oog op de Noordboog, Bouwstenen voor het buitengebied van Zijpe, Den Helder en Anna Paulowna", maart 2007

⁶ Toekomstvisie Zijpe 2005-2015, gemeente Zijpe, september 2004.

⁷ Hoofdrapport Veelkleurig Landschap, Het versterken van de landschappelijke kwaliteit in de gemeente Zijpe binnen de contouren van het gebruik van het gebied, gemeente Zijpe, vastgesteld 8 december 2009.

4 Planbeschrijving

4.1 Aanleiding

Het klimaat verandert, de verwachting is dat het minder vaak maar heviger gaat regenen. Daarbij komt dat steden en dorpen de laatste vijftig jaar groter zijn geworden en het wegennetwerk zich heeft uitgebreid. Op plaatsen waar het water vroeger rustig door de bodem kon worden opgenomen, stroomt het tegenwoordig in één keer in de sloot of in het riool. Het gevolg is dat sloten en gemalen het water niet snel genoeg kunnen verwerken met wateroverlast en waterschade tot gevolg. Een manier om de wateroverlast tegen te gaan is het realiseren van waterberging. Hierbij wordt het overtollige water (tijdelijk) opgeslagen, waarmee overstromingen zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen.

Het hoogheemraadschap is voornemens het projectgebied 'Stolpen' in te richten als (droge) waterberging.

4.2 Nut en noodzaak

Met de inrichting van deze calamiteitenberging wordt de waterbergingscapaciteit van de gehele polder vergroot en kan mogelijk worden voorkomen dat schade door wateroverlast elders in de polder optreedt. De waterberging draagt bij aan het waterbeheer en de ecologische waterkwaliteit. De verwachting is dat het besluitgebied Stolpen eenmaal in de 5 jaar nodig zal zijn om een wateroverlastsituatie te reduceren.

4.3 Inrichting, beheer en onderhoud

Het hoogheemraadschap is voornemens het besluitgebied 'Stolpen' aan de Belkmerweg in te richten als droge waterberging. Dit houdt in dat het gebied niet permanent oppervlaktewater bergt, maar dat het kan vollopen in geval van wateroverlast. Alleen de randen (deels waterkeringen) blijven droog. Deze terreindelen kunnen dienen als vluchtplaatsen voor het vee.

De waterberging wordt aangelegd als zogenaamd "kadetjesland" dat bij regen water uit de polder Z vast kan houden tot een peil van 0.40 m NAP (kadehoogtes).

Om het landschap zowel voor waterberging als voor agrarische bedrijfsvoering aantrekkelijk te maken, worden de hydrologische omstandigheden in zomer- en winterhalfjaar op elkaar afgestemd. Om dit landschap te kunnen realiseren wordt als eerste rondom langs de rand en binnen het plangebied een kade aangelegd op NAP 0.40 meter.

De greppels in het begreppelde land liggen op een afstand van ca 15 meter. Dit komt vrijwel overeen met de afstand van greppels in de percelen in de omgeving. Bij deze maat is het land op een goede manier te beheren. De greppels wateren af naar de aanwezige en te graven sloten in het projectgebied, via eindbuizen door de kopakker. Om in de zomerperiode, na afloop van een periode van wateroverlast, snel de gewenste peilen te bereiken, wordt in het ontwerp de bestaande onderbemalingspomp (in de sloot ten zuidwesten van perceel Belkmerweg 149) gehandhaafd.

4.4 Juridische aspecten

Op basis van voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt afgeweken van het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied 1989'. Nadat de omgevingsvergunning is verleend, mag het agrarisch gebruik worden uitgebreid met gebruik van de gronden ten behoeve van waterberging.

5 Milieu- en omgevingsaspecten

5.1 Algemeen

Verschillende milieuaspecten vormen input bij de ontwikkeling van de waterberging Stolpen. In dat verband dient bij de afweging van ruimtelijke ontwikkelingen te worden onderzocht welke milieuaspecten daarbij een rol (kunnen) spelen. Tevens is het van belang milieubelastende functies ruimtelijk te scheiden van milieugevoelige functies. In dit hoofdstuk wordt per aspect beschreven wat de status is van het aspect in het besluitgebied en welke gevolgen dit heeft voor de gewenste ontwikkeling.

5.2 Water

Het besluitgebied 'Stolpen' ligt in peilgebied 2751D van de Zijpe en Hazepolder. Daarnaast maakt het in te richten gebied onderdeel uit van een onderbemalingsgebied. Het gebied wordt zo ingericht dat het bij een wateroverlastsituatie in peilgebied 2751D (zomerpeil NAP -0,30 m en winterpeil NAP -0,70 m) als eerste in de omgeving inundeert en een bergende functie vervult.

In de situatie na herinrichting blijft het gehele plangebied in hetzelfde peilgebied liggen, maar zal in de winter eenzelfde peil worden gehanteerd als dat van het peilvak 2751B (aangrenzend aan het plangebied): NAP -1,00 m. In de zomer wordt het peil, met behulp van de bestaande onderbemalingspomp, welke in de sloot ten zuidwesten van perceel Belkmerweg 149 staat, naar NAP -1,20 m gezakt.

Waterberging zal plaats vinden vanuit het peilgebied 2751 D (ten zuidwesten, westen en noordwesten) met een zomerpeil van NAP -0.30 m en een winterpeil van NAP -0.70 meter. Om de berging zo effectief mogelijk te laten zijn zou het maaiveld in de berging - puur theoretisch in het belang van waterberging bekeken- in de buurt van de NAP -1,00/NAP -1,20 meter (onderbemalingspeil) moeten komen te liggen. In werkelijkheid, rekening houdend met de agrarische belangen komt het maaiveld tussen de NAP -0,85 en de NAP -0,60 meter te liggen. De berging kan dan ook optimaal functioneren.

Uitgaande van dit peilregiem betekent dit theoretisch dat in de winter in de sloten, zonder rekening te houden met extra stijging van het polderpeil een waterlaag van 0,30 meter (verschil tussen NAP -0,70 meter en NAP -1,00 meter) geborgen kan worden. In de zomer is dat zelfs 0,90 meter (verschil tussen NAP -0,30 meter en NAP -1,20 meter).

Na een periode van wateroverlast dient de berging het geborgen water te lozen op de omgeving. In de winterperiode is dat gemakkelijk aangezien de omgeving dan een peil heeft van NAP -1,00 meter. De lozing kan dan onder vrij verval naar peilgebied 2751B plaats vinden.

In de zomer echter, wanneer het aangrenzen peilvak een hoger peil van NAP -0,50 meter heeft, zal de berging haar water moeten lozen met behulp van de bestaande onderbemalingspomp op peilgebied 2751D. Het is gewenst om na een overlastperiode tijdelijk een extra pomp bij te zetten die het water uit het gebied uitmaalt.

Inrichtingswerkzaamheden worden uitgevoerd door het hoogheemraadschap.

5.3 Bodem

Voor het plan is een verkennend milieukundig bodemonderzoek⁸ uitgevoerd. Doel van het onderzoek was om te onderzoeken of er verontreiniging van de bodem aanwezig is, die de geplande ontwikkeling, milieukundig gezien zou kunnen belemmeren.

Middels aanvullende analyses is de spreiding en mate van verontreiniging in de bovengrond voldoende onderzocht. Er is geen sprake van ernstige bodemverontreiniging. Voor het overige zijn op de cultuurgronden slechts incidenteel enkele lichte verontreinigingen gemeten in de grond en het grondwater.

Indien duidelijk is welke grond ontgraven wordt en waar kan worden toegepast gelden de regels van het Besluit bodemkwaliteit. Hierdoor is mogelijk een generiek of gebiedsspecifiek beleidskader van kracht voor het toepassen van grond of wordt op grond van het overgangsrecht nog gebruik gemaakt van het Bouwstoffenbesluit. Voor nadere informatie over de afzetmogelijkheden van grond dient contact opgenomen te worden met de milieudienst Kop van Noord-Holland.

De uitvoerbaarheid van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt niet door onaanvaardbare nadelige gevolgen voor de bodem belemmerd.

5.4 Natuur

In verband met de realisatie van het project 'Stolpen' is natuuronderzoek⁹ uitgevoerd naar soorten van de Flora- en faunawet (F&F wet) in het gehele plangebied.

Doel van de quickscan is inzicht te verkrijgen in de mogelijk wettelijk beschermde natuurwaarden van het gebied en in de mogelijke impact van de werkzaamheden van de aanleg.

Het onderzoeksgebied is bezocht op 8 maart 2012 en daarnaast is er bronnenonderzoek gedaan naar de aanwezigheid van beschermde soorten op internet en in de NDDF database. In het besluitgebied "Stolpen" komen diersoorten voor met een beschermde status conform de F&F wet.

Soorten van tabel 1 van de F&F wet

In het onderzoeksgebied komen enkele algemene zoogdieren en algemene soorten amfibieën voor, zoals Haas, Mol, Wezel, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander en Meerkikker. Een aantal van deze soorten zijn niet bij het veldbezoek, d.d. 8 maart 2012, visueel gesignaleerd, maar kunnen in het gebied voorkomen. Voor aanwezige soorten die onder tabel 1 van de F&F wet vallen, geldt bij de werkzaamheden ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een vrijstelling.

Soorten van tabel 2 van de F&F wet

Hoewel niet visueel gesignaleerd kan op basis van de aldaar aanwezige geschikte biotoop de Kleine modderkruiper en de Rivierdonderpad voorkomen. Voor deze 'tabel 2' soorten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden, mits bij de werkzaamheden ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling en inrichting gewerkt wordt volgens de "Gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen".

Soorten van tabel 3 van de F&F wet

Tijdens het veldbezoek zijn geen diersoorten van tabel 3 van de F&F wet waargenomen. De biotoop en de waarnemingen uit de directe omgeving (NDDF 2006-2011) zijn aanwijzingen voor een hoge mate van zekerheid dat de Rugstreeppad ook in het onderzoeksgebied voorkomt. De open bewerkte akkers op de zandige ondergrond is voor de Rugstreeppad een geschikte leefomgeving. De rugstreeppad valt, zoals eerder beschreven onder tabel 3 van de F&F wet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

De mogelijk geschikte habitat van het projectgebied voor de Rugstreeppad was aanleiding om een vervolgonderzoek naar de Rugstreeppad uit te laten voeren. Voor het vervolgonderzoek¹⁰ is

⁸ Verkennend en aanvullend bodemonderzoek Belkmerweg 151 te Schagerbrug, Grondslag BV, 14 januari 2009.

⁹ Quickscan Flora- & faunawet Waterberging Stolpen afdeling Z, Waterproef, 16 maart 2012.

het projectgebied 25 mei en 1 juni 2012 's avonds onderzocht op de aanwezigheid van rugstreeppadden. Tijdens beide velbezoeken zijn geen rugstreeppadden gevonden of gehoord. In de sloten zijn ook geen eisoenen, larven of juveniele rugstreeppadden gevonden. De conclusie is dat het plangebied geen voortplantings- en/of overwinteringslocatie voor de Rugstreeppad is en dat er met de beoogde ontwikkeling geen negatieve effecten worden verwacht voor de Rugstreeppad. Mochten tijdens de uitvoering van de werkzaamheden onverhoopt toch rugstreeppadden worden aangetroffen binnen het plangebied, dan dienen de werkzaamheden direct stil gelegd te worden.

Vogels gebruiken het gebied om te foerageren, als broedgebied en als winterverblijf. Vogels kunnen tijdens het broedseizoen (grootweg de periode 1 maart – 1 augustus) hinder ondervinden en verstoord worden door eventuele werkzaamheden. Het verdient de voorkeur de werkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen van de vogels (grootweg de periode van 1 maart – 1 augustus). Indien de planning van de werkzaamheden dit niet toelaat wordt aangeraden voorzorgsmaatregelen voor de aanvang van het broedseizoen te nemen dat het terrein onaantrekkelijk wordt voor een eventuele vestiging. In de directe omgeving is echter voldoende ruimte en geschikte biotopen waar foeragerende en overwinterende vogels terecht kunnen. Na inrichting volgens plan zal de geschiktheid van het gebied voor veel diersoorten aanmerkelijk toenemen.

Er dient te allen tijde gelet te worden op de zorgplicht (artikel 2 F&F wet) voor alle aanwezige diersoorten.

Bij extreem veel neerslag kan het gebied worden gebruikt om water in te laten lopen om het hoofdwatersysteem te ontlasten. Er moet vanuit worden gegaan dat door het inlaten van water in dergelijke situaties een natuurtje van voedselrijk milieu zal ontstaan. De waterberging op zich is dus een geïsoleerd systeem dat alleen indien nodig actief wordt ingezet ten behoeve van waterberging.

Flora

In het gebied zal, door variatie in hoogte aan te brengen (kadetjes en greppels), een gevarieerd beeld ontstaan van grasland waar op de lagere delen een moerassig milieu ontstaat. Door aanwezigheid van variatie in hoogte ontstaat een gradiënt van nat via vochtig naar droog. Dit resulteert in een grote soortenrijkdom in het projectgebied ten opzichte van de agrarische percelen in de omgeving. Langs de greppels zal zich zilverschoongrasland en op de overgang naar de hogere delen (kadetten en kades) kan zich kamgras ontwikkelen. Aan de buitenranden van het plangebied zijn de oevers al redelijk voorzien van oevervegetatie. Dit zal langs de agrarische percelen onveranderd blijven.

Door het uitvoeren van een combinatie van maaibeheer en extensieve begrazing wordt voorkomen dat het gebied verruigt en soortenarm wordt.

Fauna

Het gebied zal aantrekkelijk worden voor een aantal soorten, bijvoorbeeld de Noordse woelmuis, het Hooibeestje, Roerdomp, en Dwergmuis. Doordat het gebied geschikt wordt gemaakt voor deze soorten kunnen meer algemene soorten hier ook leven. Dit zijn soorten als de Rugstreeppad, Groene kikker, Waterspitsmuis en Meervleermuis. De waterbergingslocatie 'Stolpen' zal een ecologische bijdrage leveren aan het landschap, zonder het landschap aan te tasten. Het blijft een open gebied, wat agrarisch beheerd wordt maar met een hogere natuurwaarden ten opzichte van de agrarische percelen in de omgeving.

De ontwikkelingen die op grond van deze ruimtelijke onderbouwing mogelijk zijn, zijn wat betreft aard en schaal beperkt dat onaanvaardbare nadelige gevolgen voor de aanwezige natuurwaarden niet worden verwacht. Door de herinrichting naar natuurlijker landschap ontstaat met een extensief agrarisch beheer en neemt de verstoring in het gebied af. Dit in overweging nemende wordt de uitvoerbaarheid van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing niet door onaanvaardbare nadelige gevolgen voor ecologische waarden belemmerd.

5.5 Archeologie

Voor het besluitgebied 'Stolpen' is een archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek)¹¹ uitgevoerd. Het onderzoek had tot doel een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen voor het projectgebied.

Op grond van de resultaten van het bureauonderzoek is geconcludeerd dat bij de realisering van de plannen vermoedelijk geen archeologische waarden zullen worden verstoord. Aanbevolen wordt om in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen archeologisch vervolgonderzoek te starten.

Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht toch archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 53 en 54 van de Monumentenwet 1988 (herzien in 2007) aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het bevoegd gezag (gemeente Zijpe) verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

De uitvoerbaarheid van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt niet door onaanvaardbare nadelige gevolgen voor archeologische of cultuurhistorische waarden belemmerd.

5.6 Externe veiligheid

Bij ruimtelijke plannen in combinatie met kwetsbare functies dient ten aanzien van externe veiligheid naar verschillende aspecten te worden gekeken.

Met de voorgenomen ontwikkeling worden geen kwetsbare objecten gerealiseerd, waardoor toetsing aan het plaatsgebonden en groepsrisico niet van toepassing is. Bovendien zijn in de buurt van het besluitgebied geen risicovolle inrichtingen of transportroutes van gevaarlijke stoffen (wegen, spoorwegen of buisleidingen) aanwezig. Het aspect externe veiligheid heeft geen invloed op de ontwikkeling van het besluitgebied.

5.7 Luchtkwaliteit

De Wet Luchtkwaliteit maakt onderscheid tussen kleine en grote ruimtelijke projecten. Onder kleine projecten worden projecten verstaan die de luchtkwaliteit 'niet in betekende mate' verslechteren. De definitie van 'in betekende mate' is vastgelegd in het Besluit NIBM. Projecten die de concentratie CO₂ of fijn stof met meer dan 3% van de grenswaarde verhogen, dragen in betekende mate bij aan de luchtvervuiling. Bij de realisatie van een waterberging zal het aantal verkeersbewegingen niet of nauwelijks toenemen. Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen ontwikkeling niet in betekende mate bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit.

Hiernaast is voor de gehele gemeente Zijpe een onderzoek naar de luchtkwaliteit¹² (fijn stof en stikstofdioxide) uitgevoerd. In de rapportage wordt in beeld gebracht of er binnen de gemeentegrenzen knelpunten zijn ten aanzien van luchtkwaliteit. Het onderzoek beperkt zich tot de door het wegverkeer veroorzaakte invloed op de luchtkwaliteit. Uit de uitgevoerde berekeningen blijkt dat er binnen de gemeentegrenzen van de gemeente geen knelpunten met betrekking tot de luchtkwaliteit zijn.

5.8 Geluid

Geluid beïnvloedt in belangrijke mate de kwaliteit van de leefomgeving. In wetgeving is vastgelegd welke mate van geluid acceptabel wordt geacht, afhankelijk van specifieke omstandigheden. Deze omstandigheden zijn bijvoorbeeld de aard van het geluid en de functie van het geluidsbelaste object.

In het kader van de Wet geluidhinder liggen er zones rond wegen en spoorlijnen en gezoneerde industrieterreinen. Binnen een geluidzone moet bij het realiseren van nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen, zoals woningen, of bij realisatie van nieuwe (zoneringsplichtige) wegen, onderzoek worden gedaan naar de optredende geluidbelasting.

11 Plangebied Belkmerweg, gemeente Zijpe; Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek, RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. juni 2009

12 Onderzoek luchtkwaliteit, Gemeente Zijpe, Schagen, april 2009

Met de realisatie van de waterberging worden geen geluidgevoelige terreinen of objecten of de aanleg van nieuwe wegen mogelijk gemaakt. Toetsing aan de Wet geluidhinder is daarom niet aan de orde. Bovendien heeft de ontwikkeling geen of nauwelijks een verkeersaantrekkende werking. De ontwikkeling heeft daarom geen invloed op de geluidbelasting in de omgeving

5.9 Kabels en leidingen

Er is een KLIC oriëntatiemelding gedaan voor het besluitgebied. Daaruit blijkt dat er geen belangrijke kabels in het projectgebied liggen. Voor het eventueel aanpassen van een waterleiding gelegen in het projectgebied langs de Belkmerweg zal voor de uitvoering contact worden opgenomen met het PWN.

Voor de realisatie zal een KLIC graafmelding worden gedaan.

De uitvoerbaarheid van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt niet door de aanwezigheid van kabels en leidingen onaanvaardbaar nadelig belemmerd.

6 Financiële uitvoerbaarheid

Volgens artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening dient de gemeenteraad een exploitatieplan vast te stellen voor gronden waarop een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan is voorgenomen. Omdat geen sprake is van een bouwplan conform artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening, is geen verplichting tot kostenverhaal dan wel tot het opstellen van een exploitatieplan.

Voor de realisatie van de waterberging heeft het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier budget vrijgehouden, waarmee de uitvoerbaarheid kan worden gegarandeerd.

7 Procedure omgevingsvergunning

7.1 Juridische procedure

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) onderscheidt twee voorbereidingsprocedures: de reguliere procedure en de uitgebreide procedure. De regel bij het bepalen van de te volgen procedure is dat de reguliere voorbereidingsprocedure wordt gevolgd, tenzij anders is bepaald. In artikel 3.10 van de Wabo is opgenomen dat een activiteit die in strijd is met het bestemmingsplan de uitgebreide voorbereidingsprocedure moet volgen. Dit is hier het geval, dus wordt voor de waterberging Stolpen de uitgebreide procedure gevolgd. Tevens is bepaald dat de omgevingsvergunning slechts kan worden verleend indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat.

De bevoegdheid om de omgevingsvergunning, voor gebruik in strijd met het bestemmingsplan, te verlenen ligt bij het College van Burgemeester en Wethouders. Vooraf is een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad nodig. Deze verklaring kan per afwijking worden gegeven, maar de gemeenteraad kan ook categorieën gevallen aanwijzen waarin een verklaring niet is vereist.

7.2 Besluitvorming

De uitgebreide Wabo procedure kent een doorlooptijd van 26 weken en kan eenmaal verlengd worden met zes weken. Op deze procedure is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, die binnen deze 26 weken gevolgd moet worden. Voordat een besluit wordt genomen, legt de vergunningverlenende instantie het ontwerpbesluit, de ontwerpverklaring van geen bedenkingen met de overige relevante stukken (waaronder deze ruimtelijke onderbouwing) zes weken ter inzage. Eenieder heeft dan de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

Bij de besluitvorming op de omgevingsvergunning worden de zienswijzen beoordeeld. Als de omgevingsvergunning wordt verleend, treedt deze in werking met ingang van de dag na afloop van de beroepstermijn, tenzij een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan. Op dat moment vormt de omgevingsvergunning de basis om af te wijken van het bestemmingsplan.

Voordat wordt gestart met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure dient in het kader van artikel 6.18 van het Besluit omgevingsrecht vooroverleg plaats te vinden met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn bij de ontwikkeling. Bij de voorbereiding van de procedure heeft overleg plaatsgevonden met deze instanties.

7.3 Beroep en Hoger Beroep

Na bekendmaking van het besluit is het voor belanghebbenden mogelijk om beroep in te stellen bij de rechtbank en eventueel voorlopige voorziening aan te vragen. Na uitspraak van de rechtbank kan hoger beroep worden aangetekend bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (en kan eveneens voorlopige voorziening worden aangevraagd).